

Haarlem

Gemeente Haarlem

Mr. B.B. Schneiders

Burgemeester van Haarlem

Retouradres Postbus 511 2003 PB Haarlem

Aan de leden van de commissie Bestuur

Van S. van Doorne
Sector/Afdeling VVH/VH
Doorkiesnummer 023-511 5054
E-mail svdoorne@haarlem.nl
Datum 8 juni 2015
Onderwerp Plan van aanpak radicalisering Haarlem
Bijlage 1

Geachte leden van de Commissie Bestuur,

De aanpak van radicalisering en terrorisme is één van de belangrijkste thema's in het internationale en nationale veiligheidsbeleid op dit moment. Jihadisme vormt op dit moment een substantiële bedreiging voor de nationale veiligheid van Nederland en de internationale rechtsorde.

De rijksoverheid werkt sinds het dreigingsniveau terrorisme in maart 2013 werd verhoogd intensief aan de versterking van de aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding in Nederland. Vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid is ten behoeve van deze versterkte aanpak een "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme" opgesteld en is tevens de "Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau" ter beschikking gesteld aan gemeenten.

Onder regie van de gemeente Haarlem en in samenwerking met de politie, Openbaar Ministerie, het Veiligheidshuis Kennemerland en andere betrokkenen is gewerkt aan de totstandkoming van een integraal plan van aanpak radicalisering Haarlem. Dit plan is gebaseerd op de volgende pijlers:

- Het vergroten van de bewustwording (awareness) en tijdige signalering door professionals en inwoners van Haarlem.
- Het trainen van eerstelijns werkers.
- Het stroomlijnen van meldingen en signalen rondom radicalisering
- Het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in Haarlem.

Het integraal plan van aanpak radicalisering Haarlem ligt nu ter informatie voor u.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De burgemeester,

mr. B.B. Schneiders

Plan van Aanpak Radicalisering Haarlem

I. Inleiding

De aanpak van radicalisering en terrorisme is één van de belangrijkste thema's in het internationale en nationale veiligheidsbeleid op dit moment. Jihadisme vormt op dit moment een substantiële bedreiging voor de nationale veiligheid van Nederland en de internationale rechtsorde.

De rijksoverheid werkt – sinds het dreigingsniveau terrorisme in maart 2013 werd verhoogd – intensief aan de versterking van de aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding in Nederland. Vanuit het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid is ten behoeve van deze versterkte aanpak een "Actieprogramma Integrale Aanpak Jihadisme" opgesteld en is tevens de "Handreiking aanpak van radicalisering en terrorismebestrijding op lokaal niveau" ter beschikking gesteld aan gemeenten.

Onder regie van de gemeente Haarlem en in samenwerking met de politie, Openbaar Ministerie, het Veiligheidshuis Kennemerland en andere betrokkenen is gewerkt aan een integraal plan van aanpak radicalisering Haarlem. Dit plan is tot stand gekomen in samenwerking met politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis Kennemerland en diverse afdelingen binnen de gemeente Haarlem, waaronder de afdelingen JOS, WWGZ en Dienstverlening. Het plan van aanpak is in de driehoek van 11 mei 2015 akkoord bevonden.

II. Actieprogramma Veiligheid en Handhaving Haarlem 2015

Ten behoeve van de uitvoering van het integraal plan van aanpak heeft de afdeling Veiligheid en Handhaving het thema opgenomen in het Actieprogramma Veiligheid en Handhaving Haarlem 2015 en een budget van € 25.000,- ter beschikking gesteld. Dit budget staat los van eventuele personele inzet van politie en integrale handhavers van de afdeling Veiligheid en Handhaving.

Op 3 maart 2015 vond er rondom dit thema een integrale sessie plaats met vertegenwoordigers vanuit de gemeente, Openbaar Ministerie en Basisteam Politie Haarlem. De aanwezigen gaven samengevat te kennen dat radicalisering een opkomend thema is waarin voor de gemeente (als regievoerder) een duidelijke rol is weggelegd voor het realiseren van bewustwording op dit thema én in de vroegsignalering van radicaliseringsprocessen. Eerstelijns werkers, docenten en ook inwoners van Haarlem spelen (met name bij dit laatste) een grote rol.

In het kader van een bezoek van de zustersteden Angers (Frankrijk) en Osnabrück (Duitsland) aan Haarlem werd op 24 april 2015 een mini-conferentie georganiseerd rondom dit thema. Het was een mooi moment om aandacht aan dit onderwerp te besteden en (meer) bewustwording bij interne en externe partners te realiseren. Behalve vertegenwoordigers van de drie zustersteden, waren ook vertegenwoordigers van diverse Haarlemse zelforganisaties en vrijwilligersorganisaties zoals Zohor en het Turks Cultureel Centrum Selimye aanwezig, de politie, het Veiligheidshuis Kennemerland, het

Samenwerkingsverband Jeugd (Kontext, DOCK, Haarlem Effect, Streetcornerwork en vele anderen.

Na een welkomstwoord van de burgemeester van Haarlem gingen twee medewerkers van de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) in op het landelijk beleid. Dit werd gevolgd door een uitgebreide presentatie door sociaalpsycholoog Arjan de Wolf waarin de verschillende stappen tot radicalisering centraal stonden.

Tot slot vond een verdiepend gesprek plaats met de drie zustersteden en Haarlemse lokale spelers over onder andere hun rol in het signaleren en voorkomen van radicaliseringsprocessen en wat de succesfactoren zijn om te voorkomen dat jongeren radicaliseren. Een goede relatie met de verschillende maatschappelijk betrokken organisaties in Haarlem en weten wat er speelt in de Haarlemse samenleving is hierbij van groot belang. Door verschillende aanwezigen werd erkend dat daar in Haarlem sprake van is.

III. Pijlers integraal plan van aanpak radicalisering Haarlem

Het integrale plan van aanpak radicalisering berust op een aantal pijlers:

- 1) Het vergroten van de bewustwording (awareness) en tijdige signalering door professionals en inwoners van Haarlem.
- 2) Het trainen van eerstelijns werkers.
- 3) Het stroomlijnen van meldingen en signalen rondom radicalisering
- 4) Het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in Haarlem.

Ad. 1. Vergroten bewustwording & tijdige signalering

De gemeente Haarlem en andere lokale partners, zoals de wijkagenten, scholen, moskeeën, welzijnsorganisaties, jongerenwerkorganisaties, sleutelfiguren en (andere) eerstelijns werkers spelen een belangrijke rol in het voorkomen van sociale spanningen en radicalisering. Door hun (vaak directe) contact met Haarlemse inwoners (jong én oud) zijn ze in staat om eventuele radicaliseringsprocessen bijtijds op te merken. Het herkennen van dergelijke signalen is belangrijk bij de preventieve aanpak van radicalisering.

Het vergroten van de bewustwording en tijdige signalering wil de gemeente Haarlem bevorderen door onder andere het bevorderen van gesprekken hierover met diens ketenpartners, het ondersteunen van discussies (bijv. debatten) over dit onderwerp, maar ook door het onderwerp te agenderen in de verschillende bestaande (gemeentelijke) gremia, zoals het Platform Jeugd, Bestuurlijk Overleg Jeugd, Problematische Jeugdgroepenoverleg etc.

Ad. 2 Trainen eerstelijns werkers

De tweede pijler van de integrale aanpak van radicalisering is de training van eerstelijns werkers. Dit onderdeel is onlosmakelijk verbonden met de eerste pijler inzake het vergroten van de bewustwording en tijdige signalering onder

professionals. Het NCTV heeft een overzicht van beschikbare trainingen op dit gebied.

De politie Noord-Holland heeft een speciale training ontwikkeld (SEPPRA). Deze training bevat meerdere leermodules over wat radicalisering inhoudt, hoe herken je het en wat kun je daaraan doen? Per doelgroep kunnen de leermodules worden aangepast. De eerstelijns werkers van de politie in de eenheid Noord-Holland (inclusief alle wijkagenten) krijgen deze op de politie toegespitste training.

Voor wat betreft de ambtelijke organisatie van de gemeente Haarlem wordt onderzocht welke afdelingen (met eerstelijns werkers) een dergelijke (aangepaste) training zouden moeten volgen. Momenteel richt de focus zich op de baliemedewerkers van het Klantcontactcentrum en op de integrale handhavers van de afdeling Veiligheid en Handhaving.

Het zou wenselijk zijn om ook eerstelijns werkers die meer op afstand van de gemeente Haarlem georganiseerd zijn, zoals de CJG-coaches, het Sociaal Wijkteam, medewerkers van Veilig Thuis en jongerenwerkers van het Samenwerkingsverband Jeugd te trainen in het herkennen van signalen van radicalisering.

Hetzelfde geldt voor docenten op Voortgezet Onderwijs (VO) -scholen. De Expertise-Unit Sociale Stabiliteit van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid biedt de training "Omgaan met Idealen" in combinatie met de training "Train-de-Trainer" kosteloos aan maximaal 4 VO-scholen in Haarlem aan. Per training kunnen maximaal 20 personen deelnemen, oftewel 80 personen in totaal. Dit kunnen zijn: docenten, conciërges, gymleraren, maar ook de aan de middelbare school verbonden CJG-coach(es), Sociaal Wijkteam en/of jongerenwerkers die in de omgeving van de school werkzaam zijn. Doordat de training in combinatie met een 'train-de-trainer' training wordt gegeven, is het idee dat de opgeleide trainers weer andere (nieuwe) trainers kunnen opleiden. Op die manier wordt de nieuw opgedane kennis als een olievlek over de stad uitgerold.

De Expertise-Unit heeft een overzicht gemaakt van andere preventieve producten die in het onderwijs (Primair Onderwijs, Voortgezet Onderwijs en Hoger Onderwijs) ingezet kunnen worden. Dit aanbod wordt onder andere via het Platform Jeugd en het Bestuurlijk Overleg Jeugd onder de aandacht gebracht van het Haarlems onderwijsveld. Scholen, zowel primair als voortgezet onderwijs, worden geïnformeerd over het volgen van een training.

De drie Veiligheidshuizen in de eenheid Noord-Holland hebben ten behoeve van hun (vaste) medewerkers een training georganiseerd en gekregen van sociaal psycholoog Arjan de Wolf. Hij is ook betrokken geweest bij de vormgeving van de SEPPRA-training. Het leeraccent was hier de duiding van signalen bij concrete CTER-casuïstiek. Het Veiligheidshuis Kennemerland is voornemens voor diens ketenpartners (o.a. Reclassering Nederland, William Schrikkergroep, Halt) een

training te faciliteren, waarbij de partners de eigen opleidingskosten voor hun rekening nemen.

De Behrgroep Nederland heeft in opdracht van het ministerie van Veiligheid en Justitie een speciale driedaagse verdiepingstraining ontwikkeld op het gebied van de aanpak van radicalisering (jihadisme, gewelddadig extremisme). De Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid heeft aangegeven dat maximaal 30 personen uit de eenheid Noord-Holland (waaronder vertegenwoordigers uit de regionale CTER- projectgroep, zie hierna onder paragraaf IV) deze driedaagse training kosteloos aangeboden krijgen.

Ad. 3. Stroomlijnen meldingen en signalen bij radicalisering

De derde pijler van de aanpak betreft het stroomlijnen van meldingen en signalen rondom radicalisering.

Op dit moment kunnen burgers en/of professionals bij signalen of meldingen rondom radicalisering op verschillende plekken terecht, zoals:

- Burgers en professionals kunnen (anoniem) terecht bij het Meldpunt Extremisme via www.meldmisdaadanoniem.nl of via 0800-7000. Het Meldpunt Extremisme is een uitbreiding van Meld Misdaad Anoniem en richt zich op alle vormen van extremisme.
- Het Samenwerkingsverband van Marokkaanse Nederlanders (SMN) heeft in januari 2015 een hulplijn gelanceerd voor Marokkaans-Nederlandse ouders die zich zorgen maken over hun radicaliserende kinderen (www.hulplijnradicalisering.nl).

In de gemeente Haarlem is er (nog) geen sprake van één centraal punt waar men terecht kan voor het doen van meldingen en/of het vragen van advies. In gesprekken met vertegenwoordigers van het Veiligheidshuis Kennemerland en andere professionals is gebleken dat er behoefte is aan één centraal aanspreekpunt binnen de gemeente Haarlem die gaat over de aanpak van radicalisering. Voorgesteld wordt om de afdeling Veiligheid en Handhaving van de gemeente Haarlem dit centrale aanspreekpunt te laten zijn en dit (intern en extern) te communiceren.

In deze gesprekken is ook naar voren gekomen dat er behoefte is één meld- en adviespunt waar professionals terecht kunnen voor inhoudelijke vragen rondom radicalisering. In regionaal verband (dat wil zeggen in de regionale projectgroep CTER, zie hierna paragraaf IV) wordt bekeken welke mogelijkheden er zijn voor zo'n meld- en adviespunt. Daarbij wordt ook gekeken in hoeverre het mogelijk zou zijn bij een bestaand meld- en adviespunt aan te sluiten.

Ad. 4. Versterken netwerk

Naast het vergroten van de bewustwording, de vroegtijdige signalering, de training van eerstelijns werkers en de stroomlijning van meldingen en signalen, is er nog een laatste pijler waarop de aanpak berust. Dit is het versterken van de relaties tussen de gemeente Haarlem en de bestaande netwerken in de stad. Te denken valt hierbij aan de verdere investering en/of versterking van de relatie met

moskeeën, wijkraden en (Islamitische) maatschappelijke zelforganisaties, maar ook (individuele) sleutelfiguren.

Door te bouwen aan een versterking van deze relatie ontstaat niet alleen een wederzijdse vertrouwensrelatie, maar ook meer inzicht in wat er leeft en speelt bij de inwoners in de stad, en kunnen radicaliseringsprocessen ook vroegtijdig worden herkend en kan de dialoog erover worden aangegaan. Significante anderen en/of bekenden (waaronder rolmodellen) kunnen hierin een rol spelen door bijvoorbeeld de dialoog aan te gaan met degene die aan het radicaliseren is. Deze personen kunnen ook in het kader van een persoonsgerichte aanpak op maat worden betrokken door mee te denken over het palet aan te nemen interventie maatregelen en/of ingezet worden om (zoals eerder aangegeven) de dialoog aan te gaan.

IV. De aanpak van radicalisering in de eenheid Noord-Holland

De aanpak van radicalisering is benoemd als één van de prioriteiten in de eenheid Noord-Holland en is als zodanig vastgelegd in het Regionaal Beleidsplan Veiligheid (2015-2018). Ten behoeve van regionale beleidsafstemming is een **projectgroep CTER** opgericht bestaande uit: een vertegenwoordiger van het Openbaar Ministerie, twee vertegenwoordigers van de politie-eenheid Noord-Holland, een vertegenwoordiger namens de drie Veiligheidshuizen, gemeentelijke vertegenwoordigers van de districten Zaanstreek-Waterland, Noord-Holland-Noord respectievelijk Kennemerland, en een vertegenwoordiger van de NCTV.

De projectgroep heeft tot doel het lokaal bestuur en diens partners handvaten te bieden en de samenwerking te realiseren die bijdragen tot:

- Een vergrote bewustwording (awareness) en tijdige signalering CTER-casuïstiek door professionals en inwoners;
- Kordate en integrale aanpak CTER-casuïstiek (preventie en repressie);
- Integrale advisering maatregelenpakket aan lokale driehoeken (OM – politie – gemeente – Veiligheidshuis).

De gemeentelijk vertegenwoordiger heeft tot taak om in de projectgroep enerzijds beleidsmatig te adviseren over de ontwikkelingen op CTER gebied en daarnaast mede uitvoering te geven aan de gezamenlijke producten van de projectgroep, en te adviseren over de rol en mogelijkheden van de gemeente in het proces van de operationele casusoverleggen anderzijds.

De gemeentelijk vertegenwoordiger is aanspreekpunt voor de burgemeesters en AOV'ers van de gemeenten binnen het betreffende district op het gebied van bestuurlijke vraagstukken met betrekking tot CTER (preventie, repressie, communicatie, ontwikkelingen) en neemt vragen (niet zijnde operationele individuele casusvragen) mee terug naar de projectgroep. Hij rapporteert aan het Platform Integrale Veiligheid (PIV) van zijn district en neemt vragen van het PIV mee terug naar de projectgroep. In Kennemerland gaat het om de Werkgroep Integrale Veiligheid (WIV).

Het OM doet actief mee in de aanpak van islamitisch terrorisme vanuit zijn verantwoordelijkheid voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde. De strategische doelstelling is het gevaar van terroristische aanslagen in Nederland te beperken door het voorkomen van uitreis en de succesvolle vervolging van terugkerende jihadisten terzake enig misdrijf en het vervolgen van internationale misdrijven (gepleegd door jihadisten). Het Arrondissementsparket is verantwoordelijk voor de opsporing en vervolging van potentiële uitreizigers en facilitators, in directe afstemming met het Landelijk parket. Binnen het arrondissement is het OM vertegenwoordigd in de diverse strategische, tactische en operationele overleggen

Naast de gemeentelijk vertegenwoordiger neemt de manager van het Veiligheidshuis Kennemerland deel aan de projectgroep CTER namens de drie Veiligheidshuizen in de eenheid Noord-Holland. Dit heeft tot doel om beleidsmatig te adviseren over de rol van het veiligheidshuis in het proces van de operationele individuele casuoverleggen. Daarnaast zorgt zij voor de verbinding tussen het Veiligheidshuis en zorgpartijen, en de vertaling van beleid naar uitvoering.

Een belangrijk product van de projectgroep CTER is de totstandkoming van de **routing voor CTER-casuïstiek**. Dit is in de V10 van februari 2015 bestuurlijk vastgesteld en ziet er als volgt uit.

Nadat een signaal binnenkomt bij politie en/of gemeente wordt door de politie gestart met informatieverzameling ten behoeve van de duiding van de casus, ofwel de inschatting van de ernst van het signaal.

Onderdeel daarvan is een informatiecheck bij het Veiligheidshuis. Die check behelst:

- komt deze persoon voor in de systemen van de aangesloten convenantpartners?
- zouden we ons over de persoon zorgen moeten maken?

De geduide CTER casus wordt vervolgens ingebracht op het triageoverleg CTER Noord-Holland. Aan dit overleg nemen politie, OM en gemeentelijk vertegenwoordigers uit de drie districten deel. Het doel van het triageoverleg CTER Noord-Holland is integraal te bepalen welke casus op welke plek het best kan worden opgepakt.

De uitkomst van het triageoverleg is het routeren van de geduide CTER-casus. Daarbij zijn twee opties:

- naar de lokale driehoek voor de integrale aanpak;
- naar de verantwoordelijke officier van justitie voor louter een aanpak in de opsporing en vervolging.

De CTER-casus wordt via de geografische teamchef van politie aan de lokale driehoek aangeboden. Omdat er gemeentelijke en OM vertegenwoordiging bij het triageproces betrokken zijn geweest, is er al verbinding geweest met alle partners van de betreffende lokale driehoek.

De Driehoek neemt een besluit over de CTER-casus en verstrekt de opdracht tot integrale voorbereiding van de te nemen interventies. Die opdracht kan worden geleid naar het Veiligheidshuis en/of naar een lokale integrale tafel en/of binnen het domein van opsporing en vervolging. In alle gevallen heeft de desbetreffende gemeente de regie in de aanpak van de casus.

Indien het Veiligheidshuis Kennemerland wordt ingeschakeld, dan worden door het Veiligheidshuis Kennemerland partners bij elkaar gehaald voor afstemming en/of wordt er een integraal casusoverleg (ICO) georganiseerd waarin direct betrokken professionals vanuit zorg, opsporing en vervolging en/of veiligheidspartners in gezamenlijkheid komen tot een plan van aanpak (interventie-advies). Het doel van het individueel casusoverleg in het Veiligheidshuis Kennemerland is tot een gezamenlijk plan van aanpak te komen dat bijdraagt aan het tegengaan van verdere radicalisering, de-radicalisering bevordert en/ of potentiële uitreizigers, ronselaars, sleutelfiguren en facilitators tegenhoudt en/ of verstoort. In het individueel operationeel casusoverleg verzorgt de gemeentelijk vertegenwoordiger de advisering van bestuursrechtelijke maatregelen, de advisering over inzet gemeentelijk aanbod en voert de regie op de gezamenlijke aanpak.

In de regionale projectgroep CTER wordt nader uitgewerkt wanneer een CTER-casus definitief van de lijst kan worden geschrapt.